

Bitva u Moháče 1526 - půl tisíciletí od konce středověku

4.5.2026 - Zdeněk Munzar | Vojenský historický ústav Praha

Dne 29. srpna léta páně 1526 se u uherského městečka Moháč střetla vojska českého, uherského a chorvatského krále Ludvíka Jagellonského a tureckého sultána Sulejmana I. Bitva, v níž dominovala osmanská organizovaná pěchota a palné zbraně, skončila drtivou porážkou mladého krále Ludvíka, který krátce po bitvě zahynul. Osudového boje se účastnily také početné kontingenty vojáků a žoldnéřů pocházejících z českých zemí a podobný osud jako samotného krále potkal také Štěpána Schlika hraběte z Pasounu a Holíče, Jana Bezručického z Kolowrat na Buštěhradě, Buriana z Gutštejna, Jakuba Kyšperského z Vřesovic a mnohé další. Na českém trůně pak usedl Ludvíkův švagr, rakouský arcivévoda Ferdinand I. Habsburský, a o uherský trůn se rozpoutala další válka.

Bitva u Moháče bývá v kontextu středoevropských dějin také považována za jeden z mezníků středověku a novověku. Její dopady a souvislosti skutečně znamenaly začátek nové epochy. Nejen koncem Jagellonců na českém trůně a nástupem Habsburků, ale i osmanskou expanzí do Uher, proměnou společnosti s ohledem na německou náboženskou reformaci a začátkem přerodu státního aparátu směrem k centralizované absolutistické monarchii.

Pro historii našeho vojenství se pak stalo skutečností, že turecké války v Uhrách se staly jedním z nejčastějších bojišť českých, moravských a slezských důstojníků a vojáků v následujících více než 150 letech. Nešlo ale jen o Uhry, ale i obranu Rakouska a českých zemí. Na půdu současné České republiky vstoupili Osmané již tři roky po bitvě u Moháče, když roku 1529 vyplnili a vypálili Valtice. V následném obležení Vídně, kterou také hájili i čeští vojáci, sice neuspěli, ale východní Morava a Horní Slezsko mělo zažít vpády Turků a s nimi spojených Tatarů či později kuruckých povstalců ještě mnohokrát.

K 500. jubileu této významné a přelomové bitvy se můžete v následujících měsících na webu VHU Praha v sérii článků blíže seznámit s historickými událostmi, jejich kontextem, s našimi sbírkovými předměty i s literaturou týkající se vojenských dějin období renesance. Představíme Vám kroniky této neklidné doby, významné bitvy či obléhání nejen tureckých válek, ale i souvisejících italských či selských válek, muzejní exponáty připomínající renesanční válečnictví včetně řady zbraní a součástí zbroje, organizaci dobového vojenství v Čechách, Uhrách či Německu, nebo studii o dobových palných zbraních či biografie panovníků.

Zdeněk Munzar

<https://www.vhu.cz/bitva-u-mohace-1526-pul-tisicileti-od-konce-stredoveku>